

Co trzeba wiedzieć o parafinie ...

Świece Parafinowe

Autor: Katarzyna Winiarska

© Copyright 2012

Niniejszy dokument służy wyłącznie do wykorzystania dla celów własnych (niekomercyjnych). Zakazane jest jego kopiowaniem, rozpowszechnianie, odsprzedaż, publikowanie lub inne wykorzystanie bez zgody Autora lub Serwisu Kraina Świec® i Mydełek

Najważniejsze informacje, które powinien wiedzieć hobbysta przed rozpoczęciem pracy ze świecami parafinowymi i się jej nie bać. Dowiedzie się jakie parafiny można spotkać na rynku, jak bezpiecznie roztopić, jakie dodatki stosować oraz wiele informacji które przydadzą się przy pracy.

Na rynku występuje wiele różnych parafin co nie ułatwia hobbystom w jej doborze.

Aby przybliżyć temat zrobiłam podział parafin podstawowych biorąc pod uwagę dwa aspekty: postać w jakich występują oraz ich przeznaczenia.

Parafina dostępna na rynku występują w trzech postaciach:

- **stałej** - najczęściej w blokach lub kawałkach/cząstkach. W takiej postaci możemy spotkać dwa rodzaje parafiny - twardą której temperatura topnienia wynosi 60°C i tzw. parafinę miękką (plastyczną) której temperatura topnienia wynosi 45-50°C.

- **w granulacie lub pastylkach** - sypki proszek lub płatki/pastyłki której temperatura topnienia jest taka sama jak parafiny twardej tj. 54-60°C

- **płynnej** - która jest przezroczystym płynem. Nie stosuje się jej w domowych warunkach do wyrobu świec. Jej głównym zastosowaniem jest medycyna i kosmetyka dlatego można ją kupić w aptekach.

Podział ten jest bardzo ogólny ale czytelny. Każda parafina posiada swoje indywidualne właściwości chemiczne (np. liczba kwasowa, zawartość zanieczyszczeń mechanicznych i wody, penetracja) ale wiedza ta nie jest niezbędna dla hobbysty.

Tą wiedzę zostawiamy dla producentów świec.

Drugi podział to parafiny o stopniu zaolejenia i ich prawidłowe zastosowanie w świecach i tak:

- **dla świec odlewanych w formach** – to parafiny twarde, które podczas użytkowania i palenia miały stałą formę i utrzymują ją aż do całkowitego wypalenia. Takie świece wykonane z parafin najwyższej klasy określane są jako ekskluzywne. *Zaolejeniu do 0,7%*

- **dla świec zalewanych w naczyniu** – parafiny o średnim stopniu twardości, świeca będzie zabezpieczona ściankami naczynia. Można użyć ich również do form ale musimy mieć na uwadze, że nie będą tak trwałe. *Zaolejenie do 1%*

- **dla świec „zewnętrznych” i zniczy** – parafiny do zalewania w naczyniach, nie wskazane jest palenie ich w pomieszczeniach. Można wykonać z niej również świece z formy ale musimy liczyć się z faktem, iż będzie się deformowała podczas użytkowania. Bezwzględnie jednak nie powinno palić się ich w pomieszczeniu ze względu na emisję wypalanych substancji. *Zaolejenie <2%*. Na rynku można spotkać również tego typu parafiny o zaolejeniu nawet do 4%. To typowa parafina zniczowa.

Podział taki dokonałam na podstawie zauważonej przeze mnie analogii zaolejenia do miękkości parafiny stąd też sugerowane przedziały olejowe.

Podsumowując temat parafin nie można zapomnieć o przypomnieniu, że warto również gromadzić „ogarki” z wypalonych świec ponieważ jest to także materiał do wykorzystania w zabawie świecowej.

Wspomnieć również należy o innych surowcach z których wykonuje się świece a przede wszystkim o stearynie, woskach naturalnych, parafinach specjalnych, mieszankach parafinowych oraz przeróżnych dodatków do parafin które nadają świecy określony efekt lub poprawiają ich właściwości chemiczne. Te informacje ukażą się w oddzielnym artykule.

Knoty - do świec parafinowych stosuje się knoty bawełniane surowe lub powlekane. Bezwzględnie należy pamiętać o zasadzie aby używać knotów 100% bawełnianych, bez dodatków włókien sztucznych. Jest to ważna zasada z uwagi na prawidłowe spalanie i uniknięcie nieprzyjemnego zapachu topionego plastiku oraz przygasania płomienia.

Knoty dzieli się ze względu na postać w jakich występują a są to:

- powlekane – zwane również zagruntowane a oznacza to, iż knoty powleczone są warstwą parafiny. Zwykle występują o okresowej długości wraz z zamontowaną blaszką. Jest sztywny i łatwiej się go mocuje w formie lub naczyniu.

- surowe – przeciwnie do poprzednich nie są zagruntowane, czyli są czysto bawełniane ale występujące w dwóch postaciach: - knoty płaskie oraz knoty okrągłe.

Różnica jest bardzo widoczna i nie trzeba specjalnej wiedzy aby je rozpoznać. Knot płaski tworzy płaski splot nitek który kojarzony jest z wyglądem warkocza natomiast knot okrągły ma skomplikowany oplot tworzący rulonik.

Należy tylko wspomnieć, że knoty surowe oraz powlekane występują również z rdzeniem papierowym a ich główne zastosowanie to świece żelowe ale w niektórych sytuacjach można je wykorzystać również w świecach parafinowych.

Dobór odpowiedniego knota nie jest prosty z uwagi na to, że na prawidłowy dobór knota i jego spalanie mają wpływ:

- rodzaj wykonywanej świecy (z formy czy w naczyniu)
- jej średnica (średnica formy lub naczynia)
- rodzaj parafiny czy wosku (parafina czy woski naturalne)
- efekt jaki chcemy uzyskać (np.: wypalanie lampionu czy obciekanie po świecy)

Każdy ma inne wymagania co do efektu jaki chcemy uzyskać dlatego najlepiej jest wypróbować różnych knotów i wybrać ten który spełnia nasze oczekiwania.

Każdy rodzaj knotów ma swoje grubości co oznacza, że czym wyższa liczba przy symbolu oznaczenia knota tym płomień będzie większy i będzie wypalał większą powierzchnię/wgłębienie (menisk). Oznaczenie np.: 2mm, 3mm oznacza nie tyle grubość w milimetrach co ilość wykorzystanych nitek i splotów w danej grubości i idąc za przykładem oznaczenia knota płaskiego 2mm oznacza, że w danym knocie wykorzystano 9 nitek w trzech splotach a np.: knot okrągły 2mm oznacza, że danym knocie wykorzystano 2 nitki w 16-u oplotach. Trudno jest to zapamiętać dlatego łatwiej będzie zapamiętać zasadą podaną powyżej tj. czym wyższa cyfra w oznaczeniu knota tym knot jest grubszy.

Mając to na uwadze należy pamiętać, że czy większa średnica naszej świecy tym należy zastosować większy knot i odwrotnie czym mniejsza średnica świecy tym knot powinien być cieńszy np.: jeżeli chcemy uzyskać lampion poprzez wypalenie wnętrza świecy bez uszkodzenia ścianek należy dobrać knot mniejszy, jeżeli chcemy aby świeca całkowicie nam się wypaliła lub ściekała należy dobrać knot większy.

W świecach parafinowych szczególnie tych o bardzo dużej średnicy można zastosować knoty z rdzeniem papierowym przy czym należy pamiętać, że w tym wypadku najmniejsze oznaczenie jest odpowiednikiem średniej grubości knotów bez rdzenia.

Niestety nie ma złotej zasady czy gotowego przepisu na prawidłowy dobór dlatego zachęcam do samodzielnych prób.

Topienie parafiny - parafinę najbezpieczniej jest roztopiać w kąpeli wodnej czyli potocznie mówiąc „garnek w garnku” lub jak „gotowanie na parze” w szczególności jeżeli dysponujemy tylko kuchnią gazową. W ten sposób unikniemy przegrzania lub przypalenia parafiny oraz zminimalizujemy spowodowanie pożaru. *Zwykle to opary parafiny w połączeniu z bezpośrednim płomieniem mogą być przyczyną pożaru ale również każda z parafin ma swoją temperaturę samoczynnego zapłonu której nie można przekroczyć. Są to temperatury na poziomie 180-250C więc wydają się wysokie ale zawsze należy ten punkt kontrolować.*

W lepszej sytuacji są posiadacze kuchni elektrycznej czy płyty grzewczej z uwagi na to, iż nie ma tam otwartego ognia oraz można ustawić stałą temperaturę podgrzewania.

Warto mieć również pod ręką termometr aby kontrolować temperaturę. Można do tego celu wykorzystać termometr do kontroli temperatury pieczonych mięs ale trzeba będzie go później dokładnie oczyścić z zastygłej parafiny.

Roztapiając parafinę w kąpeli wodnej potrzebujemy garnek na wodę oraz pojemnik w którym będzie umieszczona parafina. Jako pojemnik można wykorzystać specjalny pojemnik z tworzywa lub z aluminium (bardzo poręczny), drugi garnek lub miseczkę o mniejszej średnicy niż garnek z wodą. Można również wykorzystać starą puszkę ale musimy wziąć pod uwagę poręczność takiego naczynia, przecież będziemy z niego wlewać gorącą parafinę do formy. Dlatego pojemnik do topienia powinien być łatwy w ustawieniu go na garnku z wodą a jednocześnie mieć uchwyty lub rączki do trzymania oraz wyprofilowany "dzióbek" dla własnej wygody. Takie naczynie z pewnością ułatwi nam wlewanie parafiny bez poparzenia się i porzewania wszędzie w koło tylko nie do formy.

Rodzaje świec - z parafiny możemy wykonać świece wykorzystując do tego celu różne metody:

* świece maczane - wykonuje się przez wielokrotne moczenie bawełnianego sznurka w naczyniu z parafiną. Naczynie musi być takiej wielkości jaka ma być nasza świeca. Zużywa się do tego dużo parafiny ale w ten sposób możemy wykonać świecę tradycyjną metodą.

* świece zalewane - potrzebujemy do tego naczynia szklanego najlepiej przezroczystego aby było widać nasze kompozycje kolorystyczne lub wtopione. Wykonuje się je poprzez zalewanie

naczynia roztopioną parafiną i pozostawienie jej do zastygnięcia. Bardzo prosta i szybka w wykonaniu.

* świece z formy - to świece gdzie potrzebujemy foremki aby nadać naszej świecy żądany kształt. Najpopularniejszy sposób wykonywania świec.

Formy - jako formy możemy wykorzystać prawie wszystko co ma ciekawy kształt: kubeczki po jogurtach, plastikowe foremki, rolki papierowe po papierze toaletowym lub ręczniczkach. Najlepiej używać do tego celu foremek z grubszego tworzywa sztucznego lub papieru ponieważ łatwo jest w nich wykonać otwór na knot (jeżeli jest taka potrzeba) oraz łatwo się z nich wyjmuje gotową świecę. Szkło nie spełnia w tym wypadku swojej roli ponieważ musimy się trochę namęczyć aby wyjąć z niego zastygłą świecę. Oczywiście jest to wykonalne ale robienie świec ma być dla nas przyjemnością a nie udręką. Na rynku możemy spotkać formy wykonane z tworzywa sztucznego, papierowe, silikonowe lub metalowe (najczęściej z blach ocynkowanej). Należy pamiętać, że każdą formę musimy dokładnie natłuścić. Możemy do tego celu wykorzystać olej do smażenia lub inny tłuszcz. Głównym zadaniem tej czynności jest to aby gotowa świeca łatwo wysunęła się lub wyslizgnęła z formy. Foremki możemy zrobić na różne sposoby.

Oto nasze podpowiedzi:

- * z foremek po jogurtach, mleku lub innych art. spożywczych, wybierajmy jednak te z grubszego tworzywa
- * z innych artykułów, zwykle są to artykuły dekoracyjne
- * można wykorzystać formy do odlewów gipsowych oraz formy np. : z kalendarza adwentowego
- * można zrobić formę samodzielnie z glinki modelarskiej i wykorzystać do tego celu wszelkie ozdoby biżuteryjne lub inne artykuły dekoratorskie.
- * można wykorzystać ogólnie dostępne silikonu i wykonać bardziej skomplikowaną formę.

Mocowanie knota w formie - ja zwykle używam do tego celu (tak jak przy żelu) nitkę i taśmę klejącą. Nitkę przywiązuję do knota powyżej blaszki i mocuję do formy na przeciwległych bokach. Nitka pod taśmą bardzo łatwo się przesuwa dlatego łatwo jest ustawić knot dokładnie w pionie. Musimy pamiętać, że przy wykorzystywaniu foremek świece wykonujemy "do góry nogami" czyli spód świecy jest na górze a góra jest na dole :-). Blaszkę należy bardzo mocno zacisnąć na knocie ponieważ po zalaniu gorącą parafiną może osunąć się wzdłuż knota. Dzieje się tak szczególnie wtedy kiedy używamy gotowych knotów zagruntowanych parafiną. Miejsce które ma być górą naszej świecy a gdzie wychodzi knot z formy należy bardzo dobrze uszczelnić aby podczas zalewania parafina nie uciekała nam z formy. Do tego celu najlepiej używać modeliny ponieważ pod wpływem ciepła twardnieje i uszczelnia nasz otwór w czasie stygnięcia. Można również używać plasteliny ale ten rodzaj uszczelnacza zalecam tylko wtedy gdy otwór jest mały a knot dokładnie przylega do brzegu. Jeżeli tak nie jest to jest ryzyko, że pod wpływem temperatury roztopionej parafiny plastelina może się rozpuścić i zmieszać z parafiną co w efekcie może spowodować niedokładne odlanie świecy w okolicach knota a przecież to góra naszej świecy.

Ogólne użytkowanie świec:

Bezpośredni ogień

Nie pozostawiaj zapalonej świecy bez nadzoru

Gdy knot jest dłuższy niż 10mm należy go skrócić

Nie ustawiaj świec zbyt blisko siebie (około 10cm)

Ustawiaj świece z dala od innych źródeł ciepła

Ustawiaj świece z dala od przedmiotów łatwopalnych

Unikaj przeciągu

Ustawiaj świece w miejscach niedostępnym dla dzieci i zwierząt

Nie gaś świece za pomocą wody

Nie ustawiaj świece na nierównych powierzchniach

Nie ustawiaj świece bezpośrednio na powierzchnię

Do gaszenia używaj gasidła

Nie pozostawiaj zapalek w roztopionym wosku

Nie przenoś zapalonej świece

Używaj świec zgodnie z ich przeznaczeniem oraz rodzajem

Inne oznaczenia jakie możecie spotkać:

Gwarantowany czas palenia

Należy przycinać brzegi aby nie były zbyt wysokie

Nie zapomnij zdjąć opakowanie ze świece

Ważne uwagi przy domowej produkcji

- Nie rozpuszczaj parafiny bezpośrednio na ogniu
- Staraj się umieścić knot tak aby nie dotykał ścian naczynia
- Elementy dekoracyjne umieszczaj na wewnętrznej ścianie naczyniu, z dala od knota